A. 1820. No. 22.

SURINAAMSCHE COURANT.

VOOR WOENSDAG [illegible] MAART.

ADVERTISSEMENTEN.

HEDEN Nademiddag Vendue van de helfte der Plantagie *Gosfen*, aankomende den Boedel Wylen de Weeduwe J. SANCHES, ten Huize van den Heer *JUDA JACOB POLAK* [illegible] *Weesmeester*.

Paramaribo den [illegible] *Maart* 1820.

S. ALEXANDER,
Gezw. Klerq.

MORGEN zal J. E. LYONS op Vendue Verkoopen: Stuk Goederen, [illegible] Vaten en [illegible] [illegible] Vaten beschadigde Boter, [illegible] het [illegible] [illegible] en Zuvervaring [illegible] [illegible].

[illegible] KLAAS H. RUYL [illegible] op Maandag den [illegible] *Maart* [illegible] [illegible] Buiten [illegible] en de [illegible] *Verdam* aanbemen.

Paramaribo den 25 *Maart* 1820.

[illegible] ONDER [illegible] [illegible] [illegible] ten [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Maart 1820.

[illegible] VAN SCHUYLENBORGH.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

Getrokken uit de Hollandsche Courant [illegible] *van November* 1819.

NEDERLANDEN.

'S GRAVENHAGE den 27 November.

IN de zitting van de tweede kamer der Staten Generaal van heden, hebben de heeren *Cornet de Grez* en *Huytens Kerremans*, voor Zuid Braband en Oost Vlaanderen, zitting genomen.

Vervolgens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Z. E. de minister van Justitie en [illegible] [illegible] *Roest*, ten einde [illegible] [illegible] ontwerpen van wet [illegible] [illegible].

Z. E. de minister voerde het woord, en deed een vertoog over alles, 't welk [illegible] [illegible] [illegible] jaren in een gedeelte van 't Koningrijk onder verschillende [illegible] [illegible], omtrent eene Nationale [illegible] [illegible] wetgeving, was verrigt; vermeldende dat Z. M. de Koning reeds in 1814 [illegible] [illegible] [illegible] van de besluit [illegible] [illegible] [illegible] eene commissie van [illegible] mannen had benoemd, om zich met het ontwerpen eener algemeene Nederlandsche wetgeving bezig te houden, [illegible]

[illegible] commissie in 1815 in staat was de eerste vruchten van haren arbeid den Koning aan te bieden, toen in augustus van dat jaar, de thans bestaande grondwet in werking kwam, waarin het evengemelde 100ste artikel letterlyk, onder artikel 163 voorkomt, en waarin [illegible] hetzelfde begrip is behouden. Z. E. vermeldde verder, dat Z. M. de Koning het alstoen billyk en regtvaardig oordeelde, om dezelve kommissie met eenige leden uit de Zuidelyke provinciën te vermeerderen, ten einde de bedoelde wetgeving over het geheele Koningryk uit te strekken: dat Z. M. den 30ste augustus 1817 heeft besloten, om alle deze ontwerpen aan het oordeel van den Raad van State te onderwerpen, en dat deze Raad alzoo in staat is gesteld geworden, om dit belangryk onderwerp systematisch te behandelen en zich zelfs [illegible], ingeval van verscheidenheid van gevoelens, genoodzaakt heeft gezien, [illegible] punten, Z. M. beslissing te verzoeken.

De ontwerpen der wet, welke 's Konings commissarissen hebben voorgedragen, zyn: 1. De drie eerste titels van het eerste boek van het Burgerlyk Wetboek, betreffende *de personen in het algemeen; het onderscheid tusschen inboorlingen, ingezetenen, burgers en vreemdelingen*; en het *Domicilie*, en 2. De volgende acht titels van het voormelde eerste boek, handelende over het *huwelyk, de wederzydsche regten der echtgenooten, de gemeenschap van goederen, de huwelyksche voorwaarden; [illegible] tweede huwelyk, ontbinding van huwelyken, scheiding van tafel en bed, bywoning en goederen.*

De spreker kondigde voorts de vergadering aan, dat het 's Konings bedoeling was, om de volgende titels en wetboeken ingegelyks by onderscheidene ontwerpen en by gedeelten, den Staten generaal aan te bieden, evenwel met oogmerk, om de nationale wetgeving niet stuksgewyze, [illegible] [illegible] zoude worden ingevoerd; waaromtrent tyd en wyze nader by eene [illegible] zouden worden bepaald.

Na het vertrek der commissarissen besloten, om de onderwerpen, in beide talen gedrukt, aan de leden rond te deelen en dezelve, tot nader onderzoek, naar de sectien te verzenden: waarop de vergadering zonder bepaald adjournement is gescheiden.

GOES, den 28 November. Heden [illegible] hadden wy het genoegen, voor het eerst onderwys te zien geven, in de door het Goesche Departement der Maatschappy *Tot Nut van het algemeen*, opgerigte Teekenschool. Laatstleden maandag middag [illegible] dezelve op eene plegtige wyze ingewyd in eene talryke en luisterryke vergadering, zoo van eenige leden der Edel Achtb. Regering dezer stad, als der bestuurders en verdere leden van het *Goesche* Maatschappelyke Departement, der honoraire leden en leerlingen van de Teekenschool, [illegible] de tydelyke voorzitter der directie eene redevoering *over het nuttige en aangename der Teekenkunst, voor alle standen* [illegible] *Maatschappelyke samenleving*, welke toepasselyke aanspraken geopend en gesloten werd, die door den heer voorzitter van het Goesche Departement der Maatschappy *Tot Nut van 't Algemeen* op eene [illegible] wyze beantwoord werden.

Reeds een acht en veertigtal jongelingen [illegible] onderwys in de Teekenschool, zoo naar het Handteekenen als [illegible]

[illegible] wenschen en vertrouwen, [illegible] onder Gods zegen deeze inrigting nog [illegible] tot nut van 't algemeen mage [illegible] houden en werkzaam zyn.

GROOT BRITTANNIE.

MARGATE, den 19 November.

Heden morgen met [illegible] van den [illegible], zag men een brik vast zitten op *Margate Sand*, welke bleek de Hollandsche [illegible] van Oorlog *de Cosak*, Kapt. Cr[illegible]ve, te zyn, gedistineerd naar Surinamen. De Officieren en verdere Equipage werden met zeer veel moeite van het [illegible] afgehaald, door boots, welke men [illegible] de wal, tot hun assistentie had afgezonden. Zoo dra men haar ontdekte, [illegible] zyn alle gelukkig hier geland, doch [illegible] was niet in staat, om iets uit de [illegible] te redden. *Zy* lydt thans over zy [illegible] verlies van haar groote mast.

[illegible]

[illegible] brig was discovered at daylight this morning, on shore on Margate Sand; [illegible] to be the Netherlands [illegible] Cosak, Capt. [illegible] [illegible] difficulty [illegible] by boats [illegible] immediately went to her assistance [illegible] [illegible] is [illegible] main mast.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 14 *November*.

Brieven uit Rome melden, dat de [illegible] daar overleden koning van Sardinie, die zich sedert eenen geruimen tyd by de Jesuiten bevond, weinige dagen voor zyn dood, in deze orde is aangenomen geworden. Naar de regelen der orde, hebben de Jesuiten zich aangemeld, om van de erfenis bezit te nemen; de Sardinische [illegible] heeft zich nog niet bevoegd geacht, om aan deze aanspraak te voldoen, doch een koerier naar den regerenden koning te Turin gezonden, om deze zaak beslissing te verzoeken. Men verzekerde in Rome, dat [illegible] andere [illegible] beeld van [illegible] koning dachten te volgen.

HAMBURG, *den* 16*den November*. In Petersburg heeft thans het genootschap, [illegible] tot verbetering van den toestand der [illegible] in gevangenhuizen, zyne [illegible] [illegible] en [illegible] Golizyn. Men belooft zich, even als in Engeland en Noord-Amerika, den besten uitslag van de poogingen van hetzelve genootschap, met hetwelk ook eene vereeniging van aanzienelyke vrouwen in verband staat, welke het eerst tot het [illegible] zyn gekomen ten behoeve van de [illegible]. In [illegible] heeft men reeds [illegible] somme gelds byeen gebragt en [illegible] eene jaarlyksche [illegible] ingetekend.

[illegible] ENGELINGEN.

WELVAART DER NEDERLANDEN IN HET MIDDEN DER ZESTIENDE EEUW.

(Vervolg en Slot van No. 21.)

Na deze gewesten kwam Holland in belangrykheid. „Op dit tydstip had Holland „denzelfs koophandel in Europa reeds, „zoo ver mogelyk was, uitgebreid; doch „[illegible] nog niet buiten dat „wereldleel overgevoerd. Het was onder anderen de voornaamste Koornschuur van Europa; en jaarlyks werden in Holland alleen [illegible] graan uit de Oostzee ingevoerd. Amsterdam, 't welk *Guicciardini* toen reeds met Venetie vergeleek, zag, tweemaal 's jaars vloten van 5 of 600 schepen uit de Oostzee in hare haven binnenloopen, waarin menigmaal over de 500 groote schepen lagen, zoo dat Amsterdam [illegible] de grootste koopstad van Nederland was. Bovendien deed Holland in hout, visch, voornaamelyk [illegible] gereedschappen voor den scheepsbouw, wynen, brandewynen, gedroogde vruchten, droogeryen, yzer, koper en kryg behoeften. Voor boter en kaas werd jaarlyks reeds voor een millioen goudkaten gewonnen (dezelve gingen naar Duitschland, Engeland en Spanje). Alleen Alkmaar, Edam en [illegible], Groningen en Gronmunnikendyk gaven [illegible] uit, als de rivier van Rhynsche wyn (toen veel algemeener dan thans) in Nederland over de stapelstad Dordrecht bezorgd. Het land was ryk aan fabrieken, zoo als [illegible], papier en [illegible] molens, linnen, mouten en koren fabrieken. Te Amsterdam werden jaarlyks 20,000 stukken lakenen vervaardigd, als mede te Leyden; ook te Delft, Gouda, Rotterdam, Schiedam, Hoorn, Naarden en in 's Hage waren lakenfabrieken. Te Haarlem weefde men ligte, gitzwarte, kleine vaste lakens, en heerlyke witte en fyne lynwaden. Ook andere Hollandsche steden, vooral Dordrecht, waren welvarend. [illegible] Rotterdom begon de handel zoo te bloeyen, dat van een verschrikkelyken brand, die nog in het tydperk meer dan 900 huizen in den asch leide, binnen [illegible] de sporen byna verdwenen waren. — Men kan Hollands toenemende welvaart uit de gedurige verhooging der beden of gefelyke lasten opmaken, die de Staten wel altyd schoorvoetende, maar toch zonder tegenstand betaalden; en deze klagten der Staten ward men eindelyk zoo gewoon, dat het verwondering zou gebaard hebben, ze niet te horen.

In de andere gewesten heerschte ook welvaart: Zeeland was reeds zeer vruchtbaar, vooral [illegible] de (thans vergane) stad Romerswaal op Zuidbeveland, [illegible] desselfs [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Dietsel [illegible] Noord-Holland [illegible] Nimmegen en Haargouwen [illegible] toenmaals [illegible] geschaard, [illegible] Nederland [illegible] bloeijen door [illegible]

Gedrukt te *Paramaribo*, ter geprivilegeerde Drukkery van de Gezusters SERRES.